

Bemærkninger til forslaget

Med offentliggørelsen af Danidas handlingsplan 1988 er der åbnet op for en hårdt tiltrængt debat om de langsigtede mål for dansk ulandspolitik og midlerne til realisering af målene. Der er grund til at hilse såvel debatten som den større åbenhed velkommen, hvilket gælder ikke mindst de delrapporter, som behandler Danmarks samarbejde med bestemte udviklingslande.

Udgangspunktet for planen er en jævn stigning i bistanden op til 1 pct. af bruttonationalindkomsten (BNI) i 1992 og som hidtil med en nogenlunde ligelig fordeling mellem den multilaterale og den bilaterale bistand.

Forslagsstillerne har noteret sig, at planen i ord slår til lyd for fattigdomsorientering af bistanden, for miljøet og en bæredygtig udvikling, for inddragelse af landbefolkningen, for bedring af kvindernes vilkår og respekt for menneskerettighederne. Der foreslås en omlægning af industriinvesteringerne væk fra den tunge kapitalkrævende industri til små og mellemstore virksomheder.

Debatten om handlingsplanen har især været koncentreret om forskydningerne i landevalget og om ønsket om tættere erhvervsbinding af bistanden. Det forekommer med god grund mange at være i strid med det overordnede mål for fattigdomsorientering, når der i handlingsplanens afsnit om valget af samarbejdslande (s. 10 f) indgår følgende selvstændige hensyn: »Hensynet til at fremme dansk erhvervslivs deltagelse i bistandsfinansierede aktiviteter og dermed dansk beskæftigelse, og til at bistandsindsatsen på lidt længere sigt kan skabe grundlag for en kommercielt finansieret dansk eksport«.

Spørgsmålet er, om det ikke i virkeligheden er *denne* målsætning, der slår igennem, når der lægges op til en forskydning af bistanden bort fra Afrika over til Asien og til nye lande som Thailand, Indonesien, Filippinerne og Costa Rica. Der fremføres i handlingsplanen ikke overbevisende argumenter for at opprioritere bistanden til disse lande.

Adskillige internationale rapporter har understreget, at netop landene i Afrika syd for Sahara udgør det vigtigste udviklingsproblem i verden. Der er brug

for *øget* støtte til at løse dette problem. Derfor er det betænkeligt, at handlingsplanen ikke prioriterer en forøgelse af den danske støtte til Afrika højt. Tværtimod fremgår det uden dybere begrundelse, at et af de andre hensyn, der er indgået i valget om samarbejdslandene (s. 11), er »Hensynet til at sikre, at der bliver en rimelig fordeling mellem asiatiske og afrikanske lande, samt at der bliver en vis dansk bistandsindsats i Centralamerika, hvilket konkret betyder, at de asiatiske lande skal have mere end hidtil. En sådan omlægning til fordel for Asien vil ud over at mindske bistanden til lavindkomstlandene i Afrika vanskeliggøre en styrkelse af bistanden til Mellemamerika, som der er stærke argumenter for. Grunden til omlægningen kan kun være, at fattigdomsmålsætningen skal nedprioriteres til fordel for selvstændige danske eksportinteresser, jf. fornævnte citat fra handlingsplanens afsnit om landevalget.

Af disse grunde fastslås det i beslutningsforslagets punkt b, at den andel af bistanden, der ydes til Afrikas lavindkomstlande, som minimum fastholdes, og at en række lande, der enten har et relativt højt gennemsnitligt levestandardniveau eller modtager betragtelig bistand fra anden side, *udgår* fra listen af samarbejdslande. Forud for valget af hvert nyt samarbejdsland skal der opstilles en konkret plan for, hvordan dansk bistand til disse lande skal sammensættes for at sikre fattigdomsorientering, bæredygtighed, kvindespekt og menneskeretsstøtte. Denne del af målsætningen må gøres lige så konkret som 50 pct.-reglen for multilateral og bilateral bistand.

Efter forslagsstillerens opfattelse vil dansk erhvervsliv være i stand til at levere varer og tjenesteydelser, der målrettes mod at hjælpe de fattigste lande og således, at hjælpen når ud til de dårligst stillede befolkningsgrupper. Men vi savner en kortlægning af, hvor langt vi er *naet*, og *hvordan* vi når dertil. Det forudsætter en uvildig analyse af kvaliteten af de eksisterende danske erhvervsleverancer. Før dette er sket, vil det være forkert af bistandsmidler at oprette den særlige flexfond og fastslå bestemte procenter på omfanget af de danske leverancer. Flexfonden bør